

MLADO JUTRO

Št. 12.

V Ljubljani, 24. marca 1940

Leto XI.

Tom, junak Texasa

POVEST S SLIKAMI

Bob je vzpodbodel svojega konja in se pričel hitro vzpenjati po težavni, ozki stezi. Kmalu ga Tom ni več videl. Ni trajalo dolgo in bil je na drugem koncu soteske. Že je hotel jahati tolovajem nasproti, ko jih je nenadoma zagledal pred seboj. Takoj je ustrelil in eden se je zvrnil ko snop s konja. Predno pa je mogel ustreliti drugič, je zažvižgalo nekaj skozi zrak in ga po-

tegnilo s konja. V hipu se je zavedel položaja: s strme, visoke skale je nekdo pogнал na njega laso in ga ujel v zanko zahrbtnih vrvi.

Skušal se je osvoboditi, toda zanko in vrvi je držala trdna in izvežbana roka. Čutil je, kako ga ta nevidna roka vleče ob steni navzgor in od srda, da se je pustil tako začetniško ujeti v past, so mu zavrele solze v oči. Vrh skale ga je sprejel eden izmed tolovajev z revolverjem v roki. »Joe Mexico«, je nehote vzkliknil presenečeni.

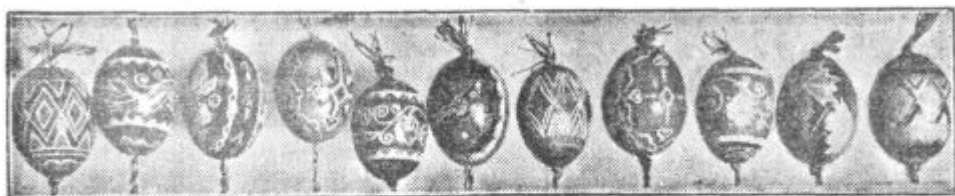
Bob. Tolovaj je zadovoljno smehljaje se zategnil usta: »Čista resnica, mladič: sam samcati Joe Mexico! Pa nisem tako neumen, kakor sta mislila vidva, mlečnozoba junačka. Ko sem opazil, da nas zasledujeta, sem, kakor vidiš, hitro poskrbel, da nam ne bosta mnogo škodovala. Z nekaterimi svojimi tovariši sem se povzpел sem gor in uspeh vidiš s svojimi očmi. Le tako mi je uspelo zadovoljstvo, da ti morem izkazati prijaznost, ko te vabim, da prostovoljno nadaljuješ z nami našo pot. Ne boš se dolgočasil, družba tvojega

strica ti bo pregnala vse dolgočasje.* Bob se je z obupom v očeh ozrl okoli sebe. Toda zaman, nikjer ni bilo drugega izhoda, kakor da stisne zobe in se prepusti usodi. Njegov samokres, edino učinkovito upanje, je ležal nekje med skalovjem v soteski. Zakaj je bil vsak odpor zaman, ko ga je zajel laso in ga vlekel kvišku, pa je spoznal šele sedaj. Drugi konec vrvi so lopovi namreč privezali na konja!

Ko je pokazal, da se ne misli več upirati, so tolovaji brž posadili Boba na njegovega konja in mu zvezali roke na

hrbtu. Po skriti gorski stezi so ga naglo pripeljali k četi v soteski in vsa tolpa je brž odjezdila naprej. Skoro istočasno se je v soteski za tolovaji pojavil Tom — žal prepozno! V zadnjem trenutku je zagledal oba zvezana ujetnika med stražarji, ko je že tudi vsa skupina izginila v prahu ob izhodu iz soteske. Tom je kakor brez uma pognal konja. Na vsak način mora dohiteti roparje. Upal je, da mu bo uspelo tem lažje, kar sta oba zvezana ujetnika deloma ovirala prosto gibanje ostalih.

(Dalje prihodnjik)

Tanja in Živa, dijakinji:

Kristus Kralj je vstal

Pozno vstalo
in zasijalo,
solnce je v zasnežen breg,
da solzi
in topi,
se umazan sneg. —

Zasnežena
in ledena,
skorja v solncu, že kopni,
k življenju
in zelenju,
vsa narava se budi. —

So pognale,
cvetke male,
na vso moč,
da cveteče
in dišeče,
bile bi za Veliko noč. —

Dom in polje,
kar najbolj,
naj očisti se in pripravi,
ko bo vstal,
Kristus Kralj,
da dostojno ga pozdravi. —

Pa medice
in potice,
pirhi, jagnje, oljčno zelenje,
naj bo v spomin,

ko Božji Sin.
je daroval, za nas življenje. —

Naj raduje
in praznuje,
stvarstvo vse, kar Bog je dal,
vse naj peva
in razodeva,
da je Kristus, Bog naš vstal!

Jugoslovani,
domovini vdani,
z zaupanjem v lastno moč,
složni zbrani,
Bog pa z nami,
to naše je vstajenje, Velika noč!

Zajčki in jajčki

Ko sem lansko leto iskala zdravja v prijazni Dobrni, sem se mimo grede seznanila s Kosovim Tinčkom, sinkom tamkajšnje trgovke. Priden in živahen fantiček je bil ta Tinček. In mnogo je izpraševal. No, kakor vi vsi.

Neko popoldne sediva s Tinčkom na klopi v parku. Ne daleč od naju, pri sosednji mizi sloni stari možak, vleče svojo »dimnjačo« in nama prijazno kima. Najbrž se dolgočasi in hoče z nama v pogovor.

Pa Tinček že začne metati iz sebe vsakovrstna vprašanja. Naenkrat se domisli:

»Zakaj takole o Veliki noči slikajo poleg pirhov, jajčkov in piščet — zajčke? Zakaj ne samo putke, ki res nesejo jajca, katera potem spreminjamo v pirhe. Zajčki vendar nimajo nobene pravice do jajčkov! Ali ne?«

»O pač, dečko!« se oglasi stari možakar. »Lahko ti navedem primer, ko je zajček celo izvalil piščeta!«

Tinček se razhudi:

»Ni res!«

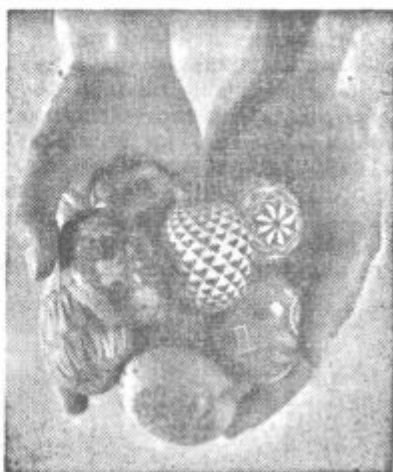
»Bo res, bo.« Slušaj fantiček! Nekoč je gospodinja naložila v hlev pod jaso polno gnezdo jajc putki, da jih izleže. Putka se je vsa vesela takoj razkošatila čez gnezdo. Ko je tako sedela na gnezdu že nekaj dni, je nenadoma zbolela in poginila. Gospodinja je vsa obupana razmišljala, kaj naj zdaj napravi z jajci.

Ali njen mož, hišni gospodar jo je iztuhtal. Zgrabil je domačega zajca in ga položil na gnezdo. Začetkoma se je kunček upiral. Ko pa gospodar ni odjenjal in ker mu je poleg gnezda nanosil najboljše hrane, se je slednjič dolgoušček privadil in čepel na jajcih vse dotlej, da so se izvalili piščanci. — Zato mislim, da imajo zajčki do jajčkov in pirhov tudi vsaj majčkeno pravico.«

S Tinčkom se spogledava:

»Na, pa spet veva nekaj novega.«

Ali je bila ta storjica resnična, ali jo je možak kje čul, ali je zrasla v njegovi domišljiji — ne vem. Res pa je, da mi je bila všeč. Zapisala sem jo in zdaj jo poklanjam vam za pirhe.

Mihec in Uala

či. Zamorčku pripoveduje o malem Mihi-
cu, ki stanuje daleč na severu v beli
kočici. Pripoveduje mu o širnem mor-
ju, čez katero mora leteti vsako jesen
in vsako pomlad. Pripoveduje mu, da
ima Mihec zlate lase, sive oči in rožna-
ta usta. Štorklja Klopotača pripovedu-
je in Uala jo ves zamaknjen posluša.
Naposled postane zamorček tako ra-
doveden, da začne moledovati:

»Draga štorklja klopotača, čez ne-
kaj mesecev bo prišla pomlad in spet
boš odletela na sever v svoje drugo
stanovanje. Vzemí me s seboj! Tako
rad bi videl belo kočico, malega Miheca
in rad bi letel s teboj nad širnim mor-
jem.«

Štorklja Klopotača se popraska z dol-
go rdečo nogo za ušesom. Čez nekaj
mesecev pa reče Uali:

»Dobro! Sedi na moj hrbet in me
čvrsto primi okoli vratu. Paziti moraš,

Gustav Strniša:

Sirota Breda

Mamica zlata, mamica mila,
rada s teboj bi spet govorila,
pošlji mi beli oblaček z neba,
vso noč o tebi naj mi šepeta!

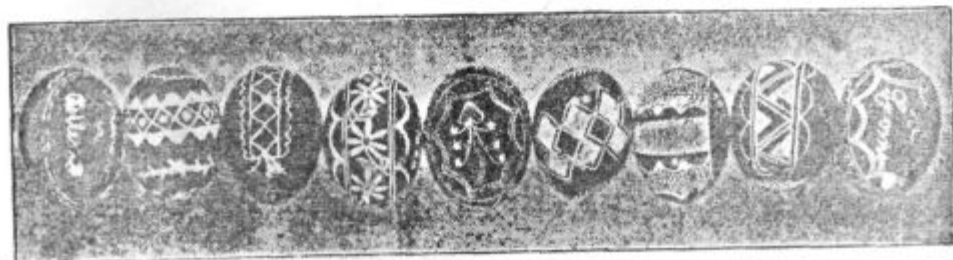
Mamica mila, mamica bleđa,
rada objela bi tvoja te Breda,
nagni se k meni ko bom zaspala,
da me spet enkrat boš ljubkovala!

Mamica draga, mamica ljuba,
tvoja smrt meni je strašna izguba,
ko bom zasnula me vzemi s seboj,
pa še naš očka naj pojde z menoj!

Mali Mihec živi v naši vasi in rodite-
lja lepo skrbita zanj. Vselej, kadar za-
gleda belo štorkljo z velikim klopota-
lom se razjezi. Štorklja ima kaj grdo
navado: neprestano se seli. Spomladi
in poleti živi na dvorišču malega Mihe-
ca, jeseni in pozimi se pa pešepa po
tujih deželah. Daleč na jugu ob obali
reke Hip-Hip je njeno stanovanje.

Vasica Tam-Tam je zamorska vasi-
ca. Tukaj stanuje zamorček Uala. Ves
je črn, samo zobke ima bele kakor
sneg, okoli pasu pa nosi rdeč predpas-
nik. Uala ima štorkljo zelo rad. Štork-
lja ve povedati vse polno zanimivih re-

da ne padeš v morje, drugače te bodo ribe pojedle.»

Ualo sede štoklji na hrbet in se je trdno oklene. Zletela sta. Zdaj buči pod njima morje, zdaj vidita visoke gore, zdaj spet širo ravan. Po dolgem potovanju prideta do bele kočice.

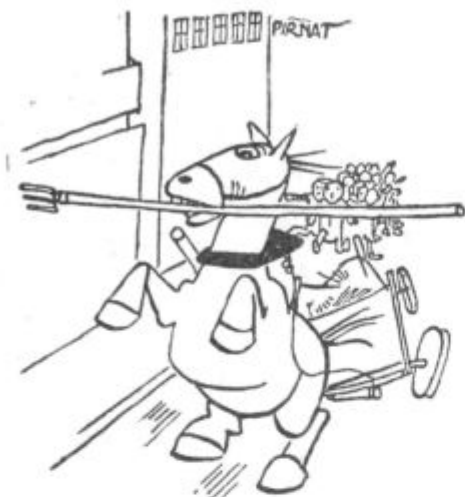
Štoklja začne kričati, da jo slišijo daleč naokrog. Ljudje prihitijo iz svojih hiš in gledajo v tisto smer, odkoder se bliža štoklja. Tudi Mihec priteče iz bele kočice, za njim oče, mati, pes Pazi in domača muca.

Vsi se razveselijo štoklje, zakaj zdaj vedo, da je prišla pomlad. Štoklja se raduje pristrčnega sprejema, počasi se spusti na dvorišče in posadi malega zamorčka Ualo na tla.

Jejmenne, kako strmijo ljudje! Kar verjeti ne morejo. Odkar stoji vasica, ni še nikoli prišel zamorček v vas. Vsi ga prijazno pozdravijo, a najbolj vesel ga je Mihec. Dobra prijatelja bosta postala in Mihcu odslej ne bo več dolgčas, kadar bo štoklja odletela v južne kraje.

Miško gre po svetu

Oh! Oh! si je dejal, zdaj pa na delo. Ozrl se je na obe strani ceste, da bi bil videl, ali ni morda kdo videl, kaj je storil, na kar je počasi stopil naprej in pobral z usti tiste vile. Prisluhnil je malo, nato pa z vsemi štirimi stopil na belo črto; držeč v ustih leseni drog, je lovil ravnovesje, mahal z repom in gizdavo stopal po beli črti, medtem ko mu je z zavese prihajalo na ušesa težko smrčanje.

Zares, zabavno, si je dejal Miško, ki si je domišljeval, da stopa po žici visoko nad srečno cirkuško množico.

In Miško je res kmalu dobil celo tolpo radovednih gledalcev. Velika množica krohotaajočih se, vriskajočih

fantov in deklic jo je navdušeno ubrala za njim. Gledati po beli cestni črti stopajočega konjička, se jim je zdelo nad vse zabavno. Klicali so svoje prijatelje in prijateljice, naj pridejo gledat, in množica je rasla in rasla.

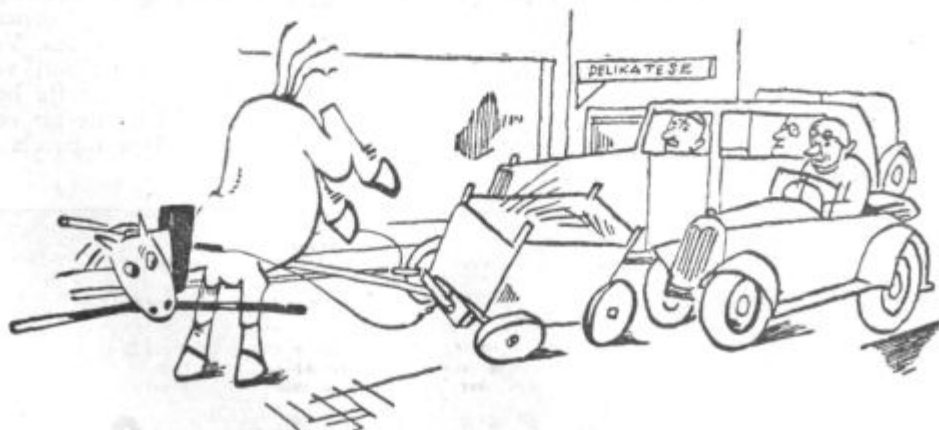
Miško se je zavedal, da je napravil otrokom neznansko veselje, zato jim je hotel pokazati, kaj vse zna. Začel je hoditi po zadnjih nogah, nato samo po sprednjih, kar je med gledalci seveda povzročilo še več zabave.

Nihal je drog v ustih na desno in levo. Skakljal je, odskakoval in preskakoval. O kako so se otroci smejali! Bil je zares pravi cirkus.

Tista pot pa je bila že stara in ozka in se je bolj in bolj zoževala, ko je Miško stopal dalje.

Kmalu je zajela Miška cela truma avtov in avtobusov, ki jim je bil napoti, da niso mogli varno mimo njega. Zaradi njegovega oviranja prometa je nastala velika zmešnjava, opominjanje s hupami in klicanje, kajti vozniki, ki se jim je mudilo, niso v tem videli nikakršne zabave. Miško pa je bil tako vesel svoje razposajene igre, da se ni prav nič zavedal, koliko nejevolje in zmede je s svojim nastopom povzročil. Hoteč čim bolj ustreči svojim mladim gledalcem, je uganjal najprej svoje cirkuške spretnosti, se smejal, skakal in telovadil, ne da bi bil slišal glasov hupe za seboj.

Zdaj pa je neki stražnik postal pozoren na njegovo početje.

Poklical je po telefonu svojega predstojnika.

Povedal mu je, da je na cesti čuden prizor — da neki bel konj hodi po beli cestni črti in daleč naokoli ovira vozni promet. Predstojnik je bil zelo nejevoljen. Nahrulil ga je, češ da ne sme dopustiti kaj takega.

»Prav.« je dejal predstojnik, »stopil mu bomo na prste.« In poklical je po telefonu motoriziran oddelek straže. Na glavni postaji motoriziranih čet je nastal velik vrvež.

(Dalje prihodnjič)

JUTROVČKI

PIŠEJO ...

Dragi stric Matie! Tu Ti napišem pet slovenskih pregovorov, kakor si želel: Sveti Matija led razbija, če ga ni, ga pa naredi. Zrno do zrna pogača, kamen do kamna pogača. Priden človek ima kruha, glad mori samo lenuha. Boležni sto imamo, a zdravje eno samo. Prebrisana glava in pridne roke boljše blago so kot zlate gore.

Ivanka Hočevar, uč. III. razr.
v Loki pri Zidanem mostu.

Dragi stri Matie! Najlepše se Ti zahvaljujem za poslano knjigo, ki sem je bila zelo, zelo vesela. Obenem Ti pošljem pet slovenskih pregovorov za novi natečaj, in

sicer: Zmernost — lepa čednost! Kolikor znaš, toliko veljaš! Za lenuha ni kruha! Red in snaga sta vsakomur draga! Kdor malega ne ceni, velikega vreden ni! Lepo te pozdravlja

Pivec Slavica, uč. III. razr.
v Loki pri Zidanem mostu.

Dragi stric Matie! Sklenil sem, da se udeležim novega natečaja, ki mi je prav všeč. Pošljem ti več pregovorov, izberi si tiste, ki so Ti najbolj všeč: Ljubo doma, kdor ga ima! Povsod je dobro, doma pa najbolj! Ti očeta do praga, sin tebe čez prag! Kdor ponižuje se sam, podlaga je tujčevi peti! Kakršen oče, takšen sin! — Zdravo!

Jože Remle, dijak
v Ljubljani, Tyrševa cesta 99.

Dragi stric Matie! Brala sem razpis novega natečaja in sklenila sam, da Ti pošljem pet pregovorov, ki so mi najbolj všeč: 1. Z zlatom otovorjen; osel preskoči še tako visok zid. 2. Zadovoljstvo je sreča, vse drugo je nič. 3. Kdor laže, tudi krađe. 4. Zob za zob, 5. Kdor maže, dobro vozi.

Karašovec Ksenija, dijakinja
v Žalcu.

Dragi stric Matie! Tudi jaz bi se rada enkrat oglasila in Ti odgovorila na Tvoj novi natečaj. Upam, da moje vrstice ne bodo romale v koš.

Boljša je domača gruda kot na tujem zlata ruda. Če človek pol sveta obteče, najboljši kruh se peče. Ljubo doma, kdor ga ima. Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača. Stara navada železna srajca.

Barei Janica, učenka II. razr.
Zagorje, selo št. 5.

Pet slovenskih pregovorov: Stara navada — železna srajca. Ni vse zlato, kar se sveti. Kdor zgodaj vstaja, mu kruha ostaja. Lastna hvala, cena mala. Ne prodajaj kože, dokler medved tiči v brlogu.

Mara Gnezda, uč. IV. razr.
na Uncu pri Rakeku.

Dragi stric Matie! Tudi jaz sem se odločil, da Ti pišem. Takoj ko se prebrala v »Mladem Jutru« razpis novega natečaja, sem šla kupit dopisnico in zdaj Ti pišem. Rada bi bila med prvimi, ki Ti bodo odgovorili na natečaj. Precej časa sem potrebovala, da sem izbrala pet najlepših pregovorov, ki jih poznam. Rada imam naše lepe stare slovenske pregovore, ki vsebujejo resnico in nas učijo, kakšni naj bomo, da ne bomo sebi in drugim v spotiko.

Vsak je sam svoje sreče kovač. Kdor se zadnji smeje, se najboljše smeje. Danes meni jutri tebi. Ne gasi, kjer te ne peče. Kakor si boš postlal, tako boš ležal.

Sonja Rebec, dijak. III. razr.
real. gimn. v Celju

Dragi stric Matic! Danes se prvič oglašim v Tvojem koticu. Odločila sem se, da ti napišem nekoliko vrstic o Tvojem novem natečaju, ki si ga objavil v zadnji številki. Upam, da moj spis ne bo romal v tvoj požrešni koš, katerega se zelo bojim. 1.) Kdor pridno dela in lakomen ni, lahko brez vsega bogastva živi. 2.) Veselo srce in pridne roke je večje bogastvo kot zlate gore. 3.) Lahko vsako razvado premagaš, če poboljšanja le ne odlagaš. 4.) Kdor majhne nadloge ne potrpi, še večjo težavo si navali. 5.) Sreča iz takega kraja beži, ki v njem poštenja potrebnega ni.

Lepo Te pozdravlja

Romana Vuk, uč. IV. a razr.
Ambrožev trg 3, Ljubljana.

Listnica uredništva

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
KELI VSEM JUTROVCKOM

STRIC MATIC!

★

Uganke in križanke iz zadnjih številk so pravilno rešili: Sgerm Stanka, učenka V. razr. v Vuhredu; Dicon Mata, učenka IV. razr. v Ljubljani; Replč Nada, dijakinja v Kamniku; Blagotinšek Marija, dijakinja I. razr. real. gimn. v Celju; Ješe Pavel, dijak I. a razr. gimn. v Kranju; Kunc Marjan, dijak III. drž. real. gimn. v Ljubljani.

★

K. Marjan in Žitnik N., dijaka: Vajine uganke so dobre in prav zanimive. Stric Matic jih bo o priliki rad objavil, vendar ne smeta postati nestrpna, ako ne pridejo takoj v prihodnjih številkah na vrsto! S podobnim gradivom smo založeni za vse leto.

★

Ka-Ma, Nada, F. D. M., dijaki in dijakinje: Pesmi, ki ste jih poslali, niso zrele za tisk!

★

Stanka S.: V zadnji številki smo razpisali nov natečaj. Udeleži se ga tudi Ti. Če Te pa ta snov ne zanima, nam opiši svojega konjička, toda v nevezani besedi. Pozdravljena, mlada Pohorka!

Nove zanimive knjige: Prosite starše, naj vam kupijo knjižico »Igralna sola«, ki jo je spisala gospa Jerica Kozinova. Knjižica stane samo 6 din in nudi vam kakor tudi staršem obilo zabave in pouka. Naročite jo pri pisateljici-založnici: Gradaška ulica 18 v Ljubljani.

★

Književnik Gustav Strniša, ki ga že vsi poznate iz našega lista, je izdal ljubko knjižico ugank. V nji je zbranih 103 ugank. Kdor si rad beli glavico s trdimi orehi in lešniki, naj prosí starše da mu kupijo Strniševe uganke. Knjižica stane samo 16 dinarjev in jo dobite v vsaki knjigarni.

Manica:

Za razvedrilo

I.

Krovec, mlinar, kovač, pisan, zvrhan, sloviti

Vzemite iz zgornjih besed po dve zaporedni črki, pa dobite dve besedi, ki značita nekaj, kar smete pričakovati, če boste pridni.

II.

e p o č t r k a p u j o k

a k a p a k i t ě j g e l

Vstavite v srednjo vrsto mojo čestitko, ki velja vam. prijateljski moji. Če ste zadeli pravo, dobite tudi v navpičnih vrstah besede.

Rešitev križanke

Vodoravno: 3. Rab, 5. pas, 7. samogovor, 9. jetrnik, 10. čeber, 11. čer, 12. vas.

Navpično: 1. nameček, 2. zavirač, 3. raj, 4. boter, 5. ponev, 6. sok, 8. grb.

